

Forslag til forskrift om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr

Hjemmel: Fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 1. januar 2014 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) §§ 29 femte ledd, 31 fjerde ledd og delegeringsvedtak 14. juni 2013.

§ 1 Virkeområde

Forskriften fastsetter nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 for brudd på konkurranseloven og lempning etter konkurranseloven §§ 30 og 31. Med lempning menes i forskriften hel eller delvis nedsettelse av overtredelsesgebyr i forbindelse med en overtredelse av konkurranseloven § 10.

Bestemmelsene om utmåling av overtredelsesgebyr for foretak gjelder tilsvarende for sammenslutninger av foretak.

§ 2 Overtredelsesgebyrets maksimale størrelse

Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 1 prosent av foretakets omsetning dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket forsettlig eller uaktsomt

- a) overtrer konkurranseloven § 18 første ledd
- b) overtrer vedtak etter konkurranseloven § 23
- c) overtrer forskrift etter konkurranseloven §§ 18 niende ledd eller 23
- d) unnlater å etterkomme pålegg etter konkurranseloven § 18 tredje eller femte ledd, §§ 24 eller 25
- e) gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene
- f) bryter forsegling foretatt i medhold av konkurranseloven § 25
- g) medvirker til overtredelser av bokstav a til f.

Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 10 prosent av foretakets omsetning dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket forsettlig eller uaktsomt overtrer

- a) konkurranseloven §§ 10 eller 11
- b) vedtak etter konkurranseloven § 12
- c) forskrift etter konkurranseloven § 14
- d) vedtak etter konkurranseloven §§ 16 eller 16a
- e) konkurranseloven § 19 første ledd
- f) medvirker til overtredelser av bokstav a til e.

Omsetningen er foretakets samlede salgsinntekt for det siste regnskapsåret. Hvis en sammenslutning av foretak overtrer konkurranseloven og overtredelsen angår medlemsforetakenes aktiviteter, er omsetningen den samlede salgsinntekten til de medlemmene som er aktive på de markedene som berøres av overtredelsen.

§ 3 Momenter i utmålingen

Det fremgår av konkurranseloven § 29 andre ledd at det ved utmålingen av overtredelsesgebyret skal legges særlig vekt på foretakets omsetning, overtredelsens grovhet og varighet. Ved overtredelse av konkurranseloven § 10 gjelder konkurranseloven §§ 30 og 31 om lempning.

Ved vurdering av hvor grov overtredelsen er skal det særlig tas hensyn til

- a) overtredelsens art
- b) overtredelsens faktiske innvirkning på markedet
- c) størrelsen på det berørte markedet
- d) utvist skyld
- e) den kombinerte markedsandelen til de berørte foretak

- f) om avtaler eller tiltak er gjennomført.

Ved overtredelser av konkurranseloven §§ 10 og 11 kan Konkurransetilsynet ved utmålingen av overtredelsesgebyret ta utgangspunkt i omsetningsverdien av foretakets varer og tjenester som overtredelsen direkte eller indirekte omfatter i det aktuelle geografiske området for det siste hele regnskapsåret foretaket deltok i overtredelsen. Avhengig av hvor grov overtredelsen er, kan det tas utgangspunkt i et beløp på inntil 30 prosent av omsetningsverdien fastsatt etter første punktum.

Ved overtredelser av konkurranseloven §§ 10 og 11 kan Konkurransetilsynet multiplisere beløpet som fremkommer når det er tatt hensyn til momentene i andre og tredje ledd med antallet år foretaket har deltatt i overtredelsen. Perioder på under seks måneder vil bli medregnet som et halvt år, og perioder på mer enn seks måneder, men under ett år, vil bli medregnet som et helt år.

Ved særlig grove overtredelser av konkurranseloven §§ 10 og 11, som horisontale avtaler om prisfastsettelse, markedsdeling og begrensning av produksjonen, kan overtredelsesgebyret økes med ytterligere 15 til 25 prosent av omsetningsverdien fastsatt etter tredje ledd første punktum.

Andre momenter som i skjerpene eller formildende retning kan påvirke utmålingen av gebyret, er blant annet

- a) om foretaket har hatt en ledende eller passiv rolle i overtredelsen
- b) om foretaket fortsetter med overtredelsen eller på ny begår den samme eller tilsvarende overtredelse
- c) om foretaket ved instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen
- d) om foretaket har bistått Konkurransetilsynet i forbindelse med etterforskningen av overtredelsen utover det som følger av foretakets rettslige plikt og utenfor tilfeller som faller inn under reglene om lempning
- e) økonomien til det konsernet foretaket er en del av
- f) overtredelsesgebyrets preventive virkning
- g) om offentlige myndigheter har pålagt, tillatt eller oppmuntret til konkurransebegrensende adferd.

Hvis foretaket fortsetter med overtredelsen eller på ny begår den samme eller tilsvarende overtredelse, kan gebyret økes med inntil 100 prosent for hver overtredelse.

Ved overtredelser av konkurranseloven §§ 10 og 11 skal Konkurransetilsynet i vedtak om overtredelsesgebyr angi de momentene som det er lagt vekt på ved utmålingen og hva som har hatt særlig betydning for resultatet.

Anmoder et foretak om at det tas hensyn til foretakets manglende betalingsevne, kan Konkurransetilsynet i særlige tilfeller legge vekt på det.

§ 4 Lempningssøknaden

En søknad om lempning etter konkurranseloven §§ 30 og 31 rettes skriftlig eller muntlig til Konkurransetilsynet. Bevis skal fremlegges som beskrevet i konkurranseloven § 30 første ledd bokstav a og andre ledd.

I en lempningssøknad skal søker gi tilgjengelig informasjon om identiteten til foretakene som har deltatt i overtredelsen, og en konkret beskrivelse av overtredelsens art, overtredelsens varighet, hvilke produkter overtredelsen har omfattet, overtredelsens geografiske omfang, og om foretaket har hatt kontakt med andre konkurransemyndigheter om overtredelsen.

Lempningssøknader etter konkurranseloven § 30 andre ledd bokstav c på andre språk enn norsk, svensk, dansk og engelsk gir en prioritert rett til lempning dersom Konkurransetilsynet mottar en oversettelse innen en frist Konkurransetilsynet fastsetter.

Konkurransetilsynet skal bekrefte skriftlig med dato og klokkeslett når lempningssøknaden er mottatt. Bekreftelsen skal identifisere fremlagte bevis.

§ 5 Foreløpig vurdering av lempningssøknaden

Konkurransetilsynet skal så snart som mulig underrette foretaket skriftlig om den foreløpige vurderingen av lempningssøknaden.

Finner Konkurransetilsynet på bakgrunn av det fremlagte bevismaterialet etter konkurranseloven § 30 andre ledd bokstav a at vilkårene i konkurranseloven § 30 første ledd er oppfylt, skal foretaket underrettes om at det er grunnlag for hel lempning, forutsatt at foretaket oppfyller de øvrige vilkårene for lempning.

Gir foretaket en beskrivelse av bevismaterialet etter konkurranseloven § 30 andre ledd bokstav b, kontrollerer Konkurransetilsynet om beskrivelsen oppfyller vilkårene i konkurranseloven § 30 første ledd, og informerer foretaket om vurderingen. Finner Konkurransetilsynet at bevisene som deretter fremlegges svarer til beskrivelsen, skal foretaket underrettes om at det er grunnlag for hel lempning, forutsatt at foretaket oppfyller de øvrige vilkårene for lempning.

Dersom foretaket har blitt gitt en prioritert rett til lempning etter konkurranseloven § 30 annet ledd c, og foretaket oppfyller vilkårene i konkurranseloven § 30 første ledd innen fristen Konkurransetilsynet har satt, skal foretaket underrettes om at det er grunnlag for hel lempning, forutsatt at foretaket oppfyller de øvrige vilkårene for lempning.

Finner Konkurransetilsynet på bakgrunn av det fremlagte bevismaterialet at vilkårene i konkurranseloven § 31 første ledd er oppfylt, skal foretaket underrettes om at det er grunnlag for delvis lempning, forutsatt at foretaket oppfyller de øvrige vilkårene for lempning.

§ 6 Samarbeidsplikt

Etter konkurranseloven § 30 første ledd bokstav b skal et foretak av eget tiltak samarbeide fullt ut med Konkurransetilsynet under hele saksbehandlingen.

Foretaket skal fremlegge alle bevis og annen relevant informasjon foretaket besitter til enhver tid, besvare alle henvendelser fra Konkurransetilsynet og sørge for at nåværende og, så langt det er mulig, tidligere ansatte er tilgjengelige for å forklare seg.

Handlinger som vanskeliggjør Konkurransetilsynets etterforskning, som å tilintetgjøre bevis, gi uriktige opplysninger og avsløre eksistensen av eller innholdet i søknaden om lempning, vil kunne frata foretaket rett til lempning. Dette gjelder også fra det tidspunkt foretaket vurderer å søke lempning, men før søknad er sendt Konkurransetilsynet.

§ 7 Endelig vedtak om lempning

Søknad om hel eller delvis lempning innvilges eller avslås i vedtak om overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 andre ledd.

§ 8 Tilbakelevering av bevis

Fremlagte bevis som ikke oppfyller vilkårene i konkurranseloven § 30 første ledd, kan kreves levert tilbake. Konkurransetilsynet kan likevel innhente ytterligere informasjon etter konkurranseloven §§ 24 og 25.

§ 9 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2014.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 22. august 2005 nr. 909 om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr.